

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ФАКУЛЬТЕТ ПРАВА ТА ЛІНГВІСТИКИ
Кафедра цивільно-правових дисциплін

Цивільне право

Методичні вказівки до самостійної роботи

**Модуль III. Речове право. Право власності. Спадкове
право**

для студентів II курсу факультету права та лінгвістики

галузь знань – 08 – Право

спеціальність – 081 – Право

УДК: 347.1

Рекомендовано
Методичною комісією Білоцерківського НАУ
Протокол № 11 від 09 липня 2019 р.

Цивільне право (Модуль III. Речове право. Право власності. Право власності.): методичні вказівки до самостійної роботи студентів II курсу факультету права та лінгвістики (галузь знань 08 – Право) / І. І. Єфремова – Біла Церква, БНАУ – 2019. – с.20

Рецензент: Ломакіна І.Ю., кандидат юридичних наук

При вивченні цивільного права студенти мають опанувати зміст положень речового права, яке є основоположним інститутом приватного права в цілому. Методичне видання містить перелік тем і питань, а також ситуаційні завдання, що винесені на самостійне опрацювання, для підсумкового контролю матеріалу, що розглядається у Модулі III. Речове право. Право власності. Спадкове право.

Методичні рекомендації з дисципліни розглянуто на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін (протокол № 14 від 16.06.2019 р.)

© БНАУ, 2019
© Єфремова І.І., 2019

МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Цивільне право – складова частина права в цілому, це одна з основних фундаментальних навчальних дисциплін.

Цивільне право регулює і охороняє надзвичайно широке коло різноманітних суспільних відносин. У сферу дії цивільного права потрапляє вся сукупність майнових відносин за участю громадян і організацій. Зростає роль цивільного права в сфері охорони особистих немайнових прав громадян: право на особисте життя, охорону здоров'я, честі й гідності, ділової репутації, на таємницю листування, телефонних переговорів, недоторканності особистої, наукової, технічної і художньої творчості.

Зокрема, цивільне право – це приватне право, метою існування якого є захист приватних інтересів. У відносинах, які опосередковує приватне право, держава як влада не бере участі. Приватне право регулює суспільні відносини на засадах координації суб'єктів. Перевагу в приватному праві мають диспозитивні норми, які забезпечують використання в регулюванні суб'єктивного розсуду учасників відносин.

Суттєвими характеристиками цивільного права є ті риси, що визначені в ст. 1 Цивільного кодексу України, – це юридична рівність, вільне волевиявлення, майнова самостійність учасників відносин.

Питання цивільного права займають значне місце в повсякденній діяльності працівників юридичної служби підприємств, установ, організацій, а також у діяльності органів суду, нотаріату, господарського суду, та часто виникають у роботі виконавчих комітетів місцевих рад народних депутатів, органів РАЦС.

Ця програма передбачає вивчення широкого кола питань цивільного права, знання яких необхідні юристу середньої кваліфікації для виконання покладених на нього службових обов'язків і дотримання вимог законності в повсякденному житті.

Мета виконання завдань самостійної роботи

Виконання самостійної роботи має на меті засвоєння студентами головних теоретичних положень зазначеної дисципліни, набуття навичок та вмінь користуватися літературними джерелами, аналізування законів та інших нормативно-правових актів, уміння чітко та правильно формулювати власну думку.

Студент виконує завдання самостійної роботи у відповідності до матеріалів, що зазначені у даній методичній розробці.

У самостійній роботі студенту необхідно показати знання основних питань теми та вмінь виділити головне. Теоретичний матеріал потрібно пов'язувати з практичною діяльністю в процесі реалізації цивільних прав.

Завдання самостійної роботи мають важливу мету – набуття студентами вмінь аналізувати дію норм закону, застосовувати керівні роз'яснення пленумів Верховного суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, матеріали судової практики, творчо і самостійно вивчати літературні джерела.

Підготовка до виконання завдань самостійної роботи

Самостійна робота носить комплексний характер, складається із двох частин: перша присвячена теоретичним питанням цивільного права; друга – розв'язанню ситуаційних завдань, які запропоновані як приклади із судової практики.

Матеріали до самостійної роботи повинні бути засновані на глибокому аналізі керівних роз'яснень Пленуму Верховного Суду України, вивчених нормативних матеріалів, рекомендованої літератури, матеріалів судової практики.

Завдання самостійної роботи виконуються самостійно і не передбачають механічного переписування літературних джерел. У випадках використання цитат (думок інших авторів) їх слід брати в лапки і робити про це помітки (зноски), які в кінці роботи нумеруються по черзі застосування та подаються за стандартом.

Під час викладення спірних концепцій, які є у науковців, студент мусить аргументувати свою позицію щодо їх точок зору та може схилитися до якоїсь із них або відхилити їх, створюючи власну, і наводячи щодо останньої підтвердження.

У ході самостійної роботи обов'язково слід використовувати матеріали практики застосування цивільного законодавства. Вони будуть особливо корисними як аргументи для демонстрації теоретичних положень теми.

Робота оформлюється у окремому зошиті, в якому повинен міститися конспект по кожній темі, що виноситься на самостійне опрацювання та розв'язання ситуаційних завдань.

Робота подається на кафедру на початку наступного семестру, в якій проводиться аудиторні заняття з дисципліни. Вона виконується в рукописному варіанті з відповідною каліграфією літер.

У кінці роботи, після переліку використаної літератури та інших інформаційних джерел, студент повинен поставити власний підпис і дату закінчення самостійної роботи за кожен семестр. Завершена самостійна робота є допуском до іспиту.

Ведучий викладач оцінює теоретичний рівень контрольної роботи, використання в ній сучасних методик, дає висновок щодо змісту практичних завдань, самостійності та ставлення студента при виконанні цієї роботи.

Порядок виконання самостійної роботи за темами

1. Переписувати тексти задач не потрібно, досить вказати № теми та № задачі.

2. Самостійну роботу необхідно почати з висвітлення теоретичного завдання (конспект, схема, таблиця). Для цього необхідно опрацювати відповідні законодавчі та інші нормативно-правові акти, підручники, додаткову літературу, лекції.

3. Рішення задачі повинно бути розгорнутим, висновки обґрунтовані посиланням на конкретні статті Цивільного кодексу України чи іншого нормативного акту. При цьому необхідно повністю (чи частково) наводити текст використаної норми з обґрунтуванням її застосування в даному випадку.

4. При вирішенні задачі (ситуаційного завдання) рекомендується:

- визначити теоретичні основи теми, до якої відноситься ситуаційне завдання;
- дати аналіз фактичних обставин, викладених в задачі;
- визначити коло нормативних актів, вивчення яких необхідно;

– керуватись конкретними нормами Цивільного кодексу України, постановами Пленуму Верховного Суду України;

– на посилання на нормативний акт (Закон, постанову, інструкцію) вказати ким і коли він був прийнятий, де опублікований, зазначити статтю, пункт, частину.

5. При обґрунтування рішення не слід посилатись на навчальну літературу чи коментарі.

МОДУЛЬ III. ПРАВО ВЛАСНОСТІ ТА ІНШІ РЕЧОВІ ПРАВА

Тема 3.1. Право власності.

1. Поняття права власності у цивільному праві. Форми власності в Україні.
2. Способи набуття і припинення права власності. Первісні та похідні способи набуття права власності.
3. Набуття права власності за набувальною давністю.
4. Знахідка. Бездоглядна домашня тварина. Скарб.
5. Способи припинення права власності.

Тема 3.2. Право приватної власності фізичних осіб.

1. Загальні положення та ознаки приватної власності фізичних осіб. Право приватної власності фізичних осіб у суб'єктивному та об'єктивному значеннях. Порядок та способи набуття права приватної власності фізичних осіб.
2. Земля як особливий об'єкт приватної власності фізичних осіб. Право власності фізичних осіб на цінні папери.
3. Умови виникнення і припинення права приватної власності фізичних осіб (громадян).
Здійснення фізичними особами (громадянами) права приватної власності: Володіння, користування і розпорядження.

Тема 3.3. Право власності юридичних осіб.

1. Загальні положення і ознаки права власності юридичних осіб.
2. Підстави для набуття права власності юридичними особами.

Тема 3.4. Інші речові права.

1. Поняття та види інших речових прав. Права на чужі речі.
2. Ознаки інших речових прав.

3. Сервітут. Емфітевзис. Суперфіцій.
4. Співвідношення права власності та інших речових прав. Володіння.

Тема 3.5. Захист права власності.

1. Основні засади захисту права власності. Система цивільно-правових засобів захисту права власності.
2. Речово-правові засоби захисту права власності. Віндикаційний позов. Негаторний позов. Позов про визнання права власності.
3. Зобов'язально-правові засоби захисту права власності.

СИТУАЦІЙНІ ЗАВДАННЯ

Задача 1

Г. і М. були співвласниками будинку, який належав їм за правомприватної власності. М., який проживав на другому поверсі, збудувавверанду. Г. звернувся з позовом до суду про її знесення. У позовній заяві вінобґрунтував, що веранда перекриває природне освітлення його кімнати, і цезмушує його користуватись електроосвітленням.

На яке питання теми розраховане завдання? Чи підлягає позов задоволенню? Чи змінилося б рішення суду у випадку, якщо М. був бивласником всього будинку, а Г. – наймачем першого поверху цього будинку?

Задача 2.

Гр. В. придбав у фірмовому магазині «Леола» холодильник і за домовленістю зпродавцем мав приїхати за покупкою власним автотранспортом через 2 год. За цей час через несправність електропроводки в магазині сталася пожежа і відібраний гр. В.холодильник був істотно пошкоджений.

Гр. В. зажадав повернення ціни холодильника і компенсації моральної шкоди всумі 500 грн. згідно із Законом України «Про захист прав споживачів».

Чи правомірні вимоги гр. В.? З якого моменту виникає право власності на річ, передану за договором? Вирішіть спір.

Задача 3.

Сім'я К. вирішила збудувати на місці старого батьківського будинку новий. Розбираючи стару будівлю сусід П., який допомагав сім'ї К. у будівельних роботах, знайшов під підлогою старий глечик. У ньому були заховані старовинні монети; 10 з них були золоті. За попередньою експертною оцінкою вартість знайденого становила 27 500 грн.

Проаналізуйте ситуацію. Чи зміниться вирішення якщо гр. П. допомагав сім'ї К. за оплату?

Задача 4.

На земельній ділянці, набутій Тарасовим до шлюбу, він з дружиною та двома повнолітніми доньками збудував будинок, літню кухню та гараж. Усе це майно було зареєстроване на його ім'я. Через кілька років Тарасов помер і з'ясувалось, що заповітом усе своє майно він заповів своїй матері. Дружина та доньки Тарасова звернулись до суду з позовом про визнання заповіту частково недійсним і визнання за ними часток в праві власності на будинок, літню кухню та гараж. Мати Тарасова заперечувала проти визнання внучок співвласниками зазначених об'єктів. Під час судового розгляду було встановлено, що доньки допомагали коштами та власною працею при будівництві літньої кухні.

Яке має бути рішення суду?

Задача 5.

Колосова віддала дорогий настінний годинник для ремонту в майстерню. Коли вона з'явилась за ним через два тижні, як було домовлено, то їй пояснили, що майстер, який ремонтує її годинник захворів, а сам годинник взяв додому доремонтувати його. За кілька днів Колосова побачила свій

годинник у ломбарді. Як з'ясувалось, годинник у ломбард здала дружина майстра, що його ремонтував. Ломбард годинник взяв у заставу і погоджувався повернути його за умови сплати позики. Майстер та його дружина пояснили, що не мають грошей для повернення позики.

Колосова звернулась до ломбарду з в'индикаційним позовом. Вирішіть спір.

Задача 6.

Користувачі прилягаючих одна до одної земельних ділянок їх приватизували. Після цього власник однієї із ділянок заборонив власнику іншої використовувати його ділянку з метою проходу чи проїзду. В свою чергу власник іншої ділянки закрити доступ до колодязя, яким до приватизації вони користувались спільно. Свої дії сусіди мотивували тим, що, ставши власниками земельних ділянок, вони можуть не допускати до них кого-небудь.

При розгляді спору у відділі із земельних ресурсів і землеустрою було встановлено, що доступ до однієї із ділянок, обійшовши інший, досить складний. Спроби забезпечити колодязями обидві ділянки до успіху не привели, так як, не дивлячись на неодноразове буріння скважин, вода не пішла.

Як вирішити спір, що виник ?

Задача 7.

При затримання злочинного угруповання Управлінням по боротьбі з організованою злочинністю був вилучений легковий автомобіль «Вольво», на якому злочинці приїхали до місця скоєння злочину. Довіреність на управління автомобілем з правом розпорядження ним видана одному з них. У ході перевірки встановлено, що довіреність є недійсною, так-як видана від імені особи, якій автомобіль ніколи не належав і за яким в ДАІ зареєстрований не був. Ні місце проживання, ні місце перебування цієї особи встановити не вдалось. До того ж номери двигуна і шасі автомобіля виявились перебитими.

Постановою слідчих органів автомобіль «Вольво» визнаний безхазяйним, після чого переданий для реалізації у комісійний магазин, де був придбаний одним із співробітників МВС.

Чи можна віднести вилучений автомобіль до безхазяйного майна, і якщо можна, то з яких підстав і до якого виду вказаного майна? Чи можна визнати автомобіль безхазяйним згідно постанови слідчих органів?

Задача 8.

Згідно рішення обласної адміністрації земельна ділянка, на якій розташований будинок, що належав Авер'янову, підлягає вилученню для державних потреб. Авер'янову разом із сім'єю взамін будинку запропонована квартира. Крім того, організація, якою відводиться земельна ділянка, згідна відшкодувати Авер'янову вартість будинку і плодово-ягідних насаджень, що були на ділянці. Авер'янов рішення адміністрації оскаржував, вважаючи, що його ділянка в лінію відчуження включатись не повинна. Крім того, він припускав, що якщо ділянка і буде вилучена, то йому зобов'язані побудувати будинок на рівноцінній земельній ділянці.

Адміністрація стверджувала, що вільної земельної території у даній місцевості нема, а тому рівноцінна ділянка може бути відведена тільки в іншій місцевості. Крім того, вона не володіє можливістю побудувати Авер'янову новий будинок через відсутність підрядної організації і будматеріалів. Оскільки сторони до згоди не прийшли, будинок Авер'янова був відключений від системи енергозабезпечення та водоканалу. Авер'янов звернувся з позовом до суду.

Сформулюйте його позовні вимоги та вирішіть справу.

МОДУЛЬ V. СПАДКОВЕ ПРАВО

Тема 5.1. Загальні положення про спадкування. Спадкування за заповітом.

1. Поняття спадкового права. Склад спадщини. Суб'єкти спадкування.
2. Усунення спадкоємців від спадкування.
3. Особа заповідача. Коло спадкоємців за заповітом.
4. Заповідальний відказ. Заповідальне покладання. Розпорядження у заповіті.
5. Заповіт подружжя. Таємниця заповіту.

Тема 5.2 Спадкування за законом.

1. Порядок спадкування за законом.
2. Особливості спадкування за законом.

Тема 5.2. Спадковий договір. Здійснення права на спадкування.

1. Спадковий договір.
2. Здійснення права на спадкування.
3. Порядок прийняття спадщини.
4. Оформлення права на спадщину.

СИТУАЦІЙНІ ЗАВДАННЯ

Задача 1.

Від випадкового вибуху на залізничній дорозі постраждало декілька пасажирів. Серед них виявилось і подружжя Несторенко, які доставлені у тяжкому стані до лікарні. Не витримавши операції, у ночі помер чоловік Несторенко, а через 9-ть годин після нього померла жінка. У подружжя не було спільних дітей, у чоловіка не було і батьків. Дочка жінки від першого шлюбу звернулась до нотаріальної контори із заявою про передання їй за свідоцтвом

про право на спадщину як майна матері, так і майна вітчима. Вона заявила, що оскільки у вітчима спадкоємців за законом нема, його майно повинна була отримати у порядку спадкування її мати, яка померла пізніше ніж вітчим. Але її мати не мала можливості прийняти спадщину, у зв'язку із чим за правилами спадкової трансмісії робить це вона, дочка Несторенко.

Нотаріус роз'яснив дочці Несторенко, що вона може отримати свідоцтво про право на спадщину матері, але права на майно вітчима не має.

Чи відповідає закону роз'яснення нотаріуса? Яке роз'яснення повинен був дати нотаріус, якщо б було встановлено, що смерть матері Несторенко настала в наступну добу після смерті її чоловіка? Чи зміниться склад спадщини, яка передається дочці Несторенко, якщо вона доведе, що квартира, у якій проживало подружжя Несторенко, була приватизована за згоди чоловіка тільки матір'ю Несторенко.

Задача 2.

Після смерті Тевельова, який постійно проживав у Одесі, залишився будинок, який належав йому на праві власності, а також декілька вкладів, зроблених ним у різні відділення Ощадбанку.

Для організації похорон із Донецька приїхала дочка Тевельова, Курчакова. Взявши у той же день дві ощадкнижки батька, вона намагалась зняти частину коштів з одного із рахунків, але отримала відмову у зв'язку із тим, що не мала документів, які підтверджували б витрачені на похорони витрати. Обидві книжки вона залишила собі.

На другий день Курчакова була доставлена в лікарню з діагнозом серцева недостатність, де через декілька годин померла. Серед її речей, які були здані в камеру зберігання лікарні, були і ощадні книжки її батька.

У нотаріальну контору Одеси звернувся син Тевельова – Андрій і чоловік Курчакової – С.М. Курчаков. Тевельов Андрій просив визнати його єдиним спадкоємцем майна батька, оскільки дочка Тевельова, Курчакова, померла через три дні після смерті батька, не прийнявши спадщину. С.М. Курчаков

прохав видати йому свідоцтво про право на спадкове майно Тевельова, в частині, яка належала його жінці.

Нотаріус відмовив Тевельову у видачі свідоцтва про право на спадщину, вказавши, що поряд з ним повинна бути визнана спадкоємцем і Курчакова, а С.М. Курчакову роз'яснив, що він повинен звернутись у нотаріальну контору міста Донецька.

Чи відповідає роз'яснення нотаріуса закону?

Задача 3.

У автомобільній катастрофі помер Архипов. Його мати, яка проживала у іншому місті, приїжджала на похорони сина і заплатила його борг, пов'язаний із купівлею автомобіля. Потім вона повернулася до себе додому.

Через півтори року після смерті сина мати звернулася до жінки Архипова з пропозицією про розподіл спадщини. У листі до дружини сина мати повідомила, що окрім неї у розподілі спадщини повинна враховуватися 10-тирічна Олена, яку Архипов за життя визнавав своєю дочкою і щомісяця висилав гроші на її утримання.

Дружина Архипова послалась на те, що мати Архипова пропустила термін на прийняття спадщини і тому не може отримати нічого із його майна. Що ж стосується Олени, то хоча її мати і подала вчасно заяву про визнання Олени спадкоємницею померлого, вона народилась поза шлюбом, і Архипов не записаний у свідоцтві про народження Олени її батьком.

Мати Архипова звернулася за юридичною консультацією з питанням, чи можуть вона та Олена, яку вона вважає своєю онукою, розраховувати на отримання спадщини, і які дії для цього їй слід прийняти.

Задача 4.

Після смерті Нікітіної залишились належні їй будинок та предмети домашнього вжитку, які знаходились в будинку. Там же були телевізор, старовинні меблі у хорошому стані, а також столове срібло, чайний та

кофейний сервізи роботи Кузнецова, ікони, настінні прикраси із фарфору та розмальований самовар.

Місцевий музей, знаючи будинок Нікітіної ще при її житті, просив передати йому все, що відноситься до предметів старовини, припускаючи, що ці речі мають не тільки художнє, але і історичне значення. Проти цього заперечувала дочка Нікітіної, Єлизавета, яка проживала у іншому місті. Вона також не визнавала права на спадщину Марії, яка з 1924 року жила разом із Нікітіною і вважала її своєю мамою. Марія ж припускала, що вона, фактично усиновлена Нікітіною, не тільки має право поряд з Єлизаветою бути спадкоємницею майна Нікітіної, але може і окрім цієї частини отримати всі предмети, які знаходяться у будинку, оскільки ще при житті Нікітіної вона користувалась ними.

Яким чином повинне бути поділене майно Нікітіної?

Задача 5.

Сім'я Дроздова, яка складалась із п'яти чоловік, проживала у приватному будинку, який належав старшим Дроздовим, які придбали його одразу ж після весілля. Разом із Дроздовими проживала їх дочка із чоловіком і сином. За декілька місяців до смерті Дроздов склав заповіт, згідно якого все своє майно заповідав онуку.

Після смерті Дроздова онук, якому на той час виповнився 21 рік, вирішив відмовитись від спадщини, яку заповів йому дід, на користь бабці (Дроздової).

Через три роки після смерті батька померла його дочка, а через п'ять місяців після смерті дочки померла і Дроздова.

Батько і син, онук Дроздової, не прийшли до згоди з приводу розподілу майна, яке залишилось після смерті мами та бабці. Батько припускав, що, відмовившись раз від спадкування будинку та іншого майна, син взагалі не має права претендувати на те ж майно у подальшому. Син, навпаки, вважав, що його частина у будинку та іншому майні померлих повинна бути більшою за батькову.

Батько та син звернулись до юриста з проханням роз'яснити їм правила розподілу спадщини, які існують.

Задача 6.

Уділів придбав у Сазанова жилий будинок за договором купівлі-продажу. Договір був нотаріально посвідчений, однак не був зареєстрованим у встановленому порядку.

Через чотири роки після вчинення правочину купівлі-продажу Уділів помер, залишивши заповіт на будинок на користь сина від першого шлюбу. Однак жінка померлого вважала, що заповіт не може бути виконаний, оскільки Уділів не набув права власності на будинок за життя.

Стурбований тим, що сталося, спадкоємець звернувся до Сазанова і прохав його підтвердити при необхідності факт продажу будинку його батьку. Сазанов не оспорував цього і готовий був дати необхідне підтвердження цього.

Між жінкою Уділіва та його сином виникли також суперечки з приводу розподілу вкладів та іншого майна. Уділіва вважала, що її чоловік, залишивши заповіт на будинок, тим самим виявив намір передати сину тільки будинок і нічого із іншого майна передавати не збиралась. Син ж вважав, що будинок повинен бути йому переданий окрім частини у іншому майні батька.

Спір, що виник між спадкоємцями був переданий на розгляд суду.

Яке рішення повинен винести суд?

Задача 7.

Жінка відомого художника одразу після його смерті склала заповіт, згідно якого все майно залишала племіннику чоловіка Іванову, але при цьому зобов'язувала його здійснювати щомісячні пожиттєві виплати у розмірі не менше мінімальної заробітної плати її подрузі Осетровій, а в їх будинку організувати музей художника з постійно діючою виставкою його картин. Через два роки вона померла.

Іванов, ознайомившись із змістом заповіту, дізнався також, що померла має також значну заборгованість по позиці, тому вирішив відмовитись від спадщини.

Осетрова, знаючи зміст заповіту своєї подруги, звернулась до Іванова за отриманням, передбачених у заповіті, виплат і вимагала терміново приступити до організації музею у будинку художника. Іванов відмовився від виконання її вимог. Інших спадкоємців у померлої не було.

До кого повинна звернутись Осетрова за виконанням заповіту?

Задача 8

Стародумів склав заповіт на все належне йому майно на користь Гревцова. Через два місяці після написання заповіту Стародумів впав і отримав серйозну травму ноги та руки, через що був поміщений до лікарні. За весь час перебування Стародумова у лікарні Гревцов жодного разу не провідав його. Образившись на друга, Стародумов склав новий заповіт, у якому, вклади і автомобіль передавав своєму брату, який проживав з ним протягом декількох років. Бібліотеку ще за життя він передав інституту. У якому пропрацював багато років.

Після смерті Стародумова між його братами і Гревцовим виник спір відносно того, кому повинні бути передані речі Стародумова, які знаходились у будинку. Брат Стародумова вважав, що він, як спадкоємець, який проживав спільно із спадкодавцем, повинен отримати предмети домашнього вжитку і побуту окрім своєї частини спадщини згідно заповіту, який охопив все майно Стародумова.

Яким чином повинен бути вирішений спір?

Задача 9.

Попов склав заповіт, згідно якого все своє майно, включаючи і приватизовану квартиру, він передавав Гудковій, але при цьому зобов'язував

її надати Єфімову право по життєвого користування кімнатою площею 20 кв. м у цій квартирі.

Через рік він склав новий заповіт, згідно якого квартира приватизована передавалась Самощинко. Обидва заповіти були посвідчені нотаріусом.

Згодом, після цього, Попов купив будинок, в якому поселилась його дочка із сім'єю.

Тяжко захворівши, Попов, перебуваючи у лікарні, попросив лікуючого лікаря посвідчити заповіт, у якому все належні йому вклади, нараховані гонорари і ті, які будуть підлягати виплаті після його смерті, він заповідає лікарні для оплати робіт по догляду за онкохворими. Лікуючий лікар. Який виконував у той час обов'язки завідуючого відділенням, посвідчив заповіт, складений Поповим.

Після смерті Попова виник спір. Самощенко відмовився від надання у користування Єфімову 20-метрової кімнати, посилаючись на те, що у заповіті, складеному Поповим на його користь, нема такої умови. Єфімов же вважав, що другий заповіт тільки частково змінює перший і оскільки у другому заповіті нема скасування умови про легат, виконати її повинен спадкоємець, який отримав квартиру.

Самощенко вимагала передання їй іншого (крім квартири) майна Попова, у тому числі і будинку, придбаного Поповим незадовго до смерті. Дочка Попова, яка проживала у даному будинку, вважала, що вона має право отримати будинок у спадок, так-як є спадкоємицею за законом, і що умови заповіту Попова на будинку не розповсюджуються, оскільки він був складений ще до купівлі будинку її батьком.

Вирішіть спір.

Задача 10.

У заповіті, складеному Фунтовим, Кірсанов був названим виконавцем заповіту. Майно Фунтова передавалось трьом спадкоємцям, а всі кришталеві вироби і срібні підставки згідно заповіту передавались Кірсанову.

Після смерті Фунтова його спадкоємці вимагали від Кірсанова здійснити виконання заповіту, від чого Кірсанов відмовився, посилаючись на те, що він не давав згоди при посвідченні заповіту бути його виконавцем.

Спадкоємці не погодились із його аргументами і звертали увагу Кірсанова на те, що він сам є спадкоємцем згідно заповіту, а від спадкоємця не вимагається згода на те, щоб бути виконавцем заповіту.

Кірсанов вказував також і на те, що після смерті Фунтова не були вжиті заходи по охороні спадщини, тому він не знає чи збереглось воно цілком чи частково втрачене. Він також не вважає, що в його обов'язки, як виконавця заповіту, входило вжиття заходів по охороні спадщини.

Розберіть докази сторін.

Які функції виконавця заповіту? Хто і в якому порядку повинен вживати заходів по охороні спадщини?

Рекомендована література

1. Конституція України від 26 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141; з наступними змінами і доповненнями.

2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-41. – Ст. 356; з наступними змінами і доповненнями.

3. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144; з наступними змінами і доповненнями.

5. Закон України «Про міжнародні договори України» від 29 червня 2004 року № 1906-IV // Відомості Верховної Ради. – 2004. – № 50. – Ст. 540.

6. Про дію міжнародних договорів на території України: Закон України від 10.12.91 // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 10. – Ст. 137.

7. Цивільне право України: Підручник: У 2-х кн. / О.В. Дзера (керівник авт. кол.), Д.В. Боброва, А.С. Довгерт та ін.; За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. – К.: Юрінком Інтер, 2002. Кн. 1 – 720 с.

8. Цивільне право України: Академічний курс: Підруч.: У двох томах / За заг. ред. Я. М. Шевченко. – Т. 1. Загальна частина. – К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. – 520 с.

9. Стефанчук Р.О. Цивільне право України. Посібник / Стефанчук Р.О. / Київ: Прецедент, – 2005, – 448 с.

10. Цивільне право України: В 2-х томах. Том 2: Підручник / За ред. д-ра юрид. наук, проф. Є.О. Харитонова, канд. юрид. наук Н.Ю. Голубєвої. – Х.: ТОВ «Одіссей», 2008. – 832 с.

11. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т.: Т. І. – 2-е вид., перероб. і доп. / За відповід. ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 1088 с.

12. Харитонов Є.О., Харитонова О.І., Старцев О.В. Цивільне право України: Підручник. Вид.3. перероб. і доповнене. – К.: Істина, 2011 – 808с.

13. Цивільне право: підручник: у 2т. /В.І. Борисова (кер.авт.кол.) Л.М. Баранова, Т.І. Богова та ін.: за ред.. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, Л. Яроцького. – Х.:Право, – 2011. – Т.2. – 656с.

14. Цивільне право України: підручник. 2-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах. / За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), Ч. 1. Загальна. – К.: Видавництво Ліра-К, 2018. – 736 с.

15. Цивільне право. Конспект лекцій для студентів спеціальності 081 – «Право» денної та заочної форм навчання, Терещук Галина Андріївна. – Луцьк: ЛНТУ, 2017. – 267 с.

16. Цивільне право України. Особлива частина: підручник / Мін-во освіти і науки України, Нац. авіаційний ун-т; за заг. ред. д.ю.н., проф. Р. Б. Шишки. – К.: Ліра, 2015. – 1024 с.